

Campament de l'Exèrcit Popular

Pujalt

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Obac de les Escomes
Emplaçament En una zona de pendent de la banda nord del turó de les Escomes

Coordenades:

Latitud: 41.72296
Longitud: 1.41869
UTM Est (X): 368471
UTM Nord (Y): 4620226

Classificació

Número de fitxa 08176 - 24
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1938
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL . 862-I /Acord Ple Consell Comarcal / 31/03/2005
Número inventari CCAA14878
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa Dídac Pàmies i Marta Lloret
Data de registre de la fitxa: dj., 01/10/2015 - 02:00

Descripció

A l'indret conegut com l'Obac de les Escomes s'hi localitzen les restes de la Base d'Instrucció Militar del XVIII Cos de l'Exèrcit Popular de la República, que va establir-se a la localitat el març de 1938. La intervenció arqueològica va posar al descobert diverses estructures del mateix, com són dues zones d'allotjaments (un barracot i sis tendes de campanya), refugis antiaeris subterranis, un porquí, nius d'ametralladores, zona esportiva, safareigs, camp de tir... La base també va utilitzar diversos edificis del nucli de Pujalt per a ús militar: l'antic ajuntament, la casa dels refugiats, oficina d'administració, centre cultural, Hogar del Soldado i Hospital. A més, també hi havia un refugi antiaeri al poble per la població civil. Després de la intervenció arqueològica es va museïtzar el campament, tot contemplant la reconstrucció de barracots, latrines, tendes de campanya, i habitatges.

Observacions:

Els refugis han estat consolidats i oberts a les visites, i el campament ha estat museïtzat i adaptat a la visita pública, amb itineraris a peu, plafons i restitucions de diversos elements (latrines, tendes suïses, un barracot, nius d'ametralladores...), a iniciativa municipal, i amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat i del Memorial Democràtic. L'equipament porta el nom de Memorial de l'Exèrcit Popular i va ser inaugurat el 22 d'abril de 2007. L'actual Centre de Recepció de Visitants es construí posteriorment i s'inaugurà el 10 d'octubre de 2010. Els elements que formen part del campament s'han inventariat de forma específica amb fitxes independents.

Història

La Base d'Instrucció Militar del XVIII Cos de l'Exèrcit Popular de la República va establir-se a Pujalt el març de 1938, després que a la població s'hi concentrassin els primers soldats republicans procedents de la 27 Divisió d'Infanteria. Després d'adaptar edificis del poble per a ús militar, es va començar a construir el campament als afores, a l'Obac de les Escomes. El 20 de gener de 1939 els soldats franquistes van entrar a Pujalt, on uns dies abans els soldats republicans ja s'havien retirat, tot destruint el campament perquè no fos aprofitat per l'enemic. La recuperació del patrimoni de la Guerra Civil va començar l'any 2004 en el marc de camps de treball arqueològics, que van seguir cada any fins al 2008 i que n'han permès la seva recuperació i difusió.

Bibliografia

CLOSA, F. (2004): "La Base d'instrucció de l'exèrcit republicà a Pujalt : 1938-1939", dins Revista d'Igualada, núm. 18, p. 22-37.

COLETAS, A. (2007): Recuperem la memòria històrica de Pujalt. [Manresa: l'autora]. Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Pujalt (Anoia). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

PASCUAL, S. (2009): "Actuacions arqueològiques a la Base d'Instrucció Militar del XVIIIè Cos de l'Exèrcit Popular de la República (campanyes 2005, 2006 i 2007) Pujalt (Anoia)", dins Miscel·lànea Aqualatensia, núm. 13. Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada / Rafael Dalmau editors.

